

УДК 37.015.3:614.8

Взаємозв'язок педагогіки безпеки з сучасною професійною освітою

Автор: Кулалаєва Н. В. к.х.н., доцент кафедри хімії Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. м. Миколаїв.

Сучасний розвиток цивілізації несе величезну кількість небезпек, серед яких боротьба за міжнародний вплив і ринки збуту, збільшення масштабів виробництва зброї і супутній цьому тероризм, загострення глобальних екологічних проблем, посилення соціальної напруженості, значні потоки інформації, з якими суспільство не в змозі швидко впоратися, і т.д., що істотно загострює проблему збереження людини як біологічного виду, а також біосфери в цілому. Складаються протиріччя між зростанням потреб соціуму та можливостями планети, між потребою особистості в безпеці і небезпекою від її професійної діяльності.

Тому постає проблема зміни споживацького підходу до природи та переходу суспільства до нового типу мислення. Основою його становитиме система ідеалів та цінностей, головним принципом побудови якої покладено забезпечення безумовності пріоритетів безпеки людини при вирішенні будь-яких завдань, а особливо, професійних. Досягти цієї мети можна лише шляхом формування у спільноти культури безпеки життєдіяльності. Остання як відповідний стан розвитку особи та суспільства потребує формування протягом усього життя людини, в якому певний період займає процес професійної підготовки в умовах вищого навчального закладу (ВНЗ) [1, с. 170]. Цей стан оминати неможливо, оскільки саме в умовах ВНЗ студенти навчаються опануванню технологій прийняття оптимальних рішень, умінню адаптуватися до різних змін, прогнозувати перебіг розвитку тієї чи іншої ситуації, яка виникла під час діяльності, попереджувати негативні наслідки надзвичайних подій.

На цьому етапі професійна освіта вирішує питання формування у молоді культури безпеки професійної діяльності. Яка є інтегральною якістю особистості, що визначає її спрямованість на розвиток потреби в безпеці на основі сукупності професійних і специфічних компетенцій, знань, постійного вдосконалювання вмінь і навичок безпечної реалізації професійної й соціальної діяльності.

Інструментарієм, що реалізує напрям «Культура безпеки професійної діяльності» у вищій школі є педагогіка безпеки, яка забезпечує виховання і навчання людини безпечній поведінці в реальному довкіллі.

Завданнями педагогіки безпеки в області освіти є [2]:

- виховання культури безпеки;
- вивчення безпечної діяльності, у тому числі в ситуаціях, небезпечних для життя і здоров'я людини, навикам надання самої взаємодопомоги;
- розвиток здатності передбачати, запобігати небезпекам;
- готовності до дій в ситуаціях, небезпечних для життя і здоров'я людини.

У вітчизняній вищій освіті проблемне поле педагогіки безпеки вирішує цикл дисциплін напрямку «Цивільна безпека», до яких належать: «Безпека життєдіяльності», «Цивільний захист», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі», «Пожежна безпека». Оскільки педагогіка безпеки є інструментарієм вищої професійної освіти, що реалізує напрям «Культура безпеки професійної діяльності», зрозуміло, що коло дисциплін, які до нього входять, – набагато більше, крім того, необхідно включити до нього, на нашу думку, цикл наступних освітніх напрямків:

- духовна безпека особистості (норми моралі, цінності, ідеологія);
- теорія ризиків (ризико-орієнтований підхід);
- корпоративна культура;
- психологія людини в екстремальних ситуаціях;
- основи комунікативної культури (в тому числі небезпечні ситуації, пов'язані з конфліктними ситуаціями на міжнаціональному, етнічному, расовому чи релігійному підґрунті);
- теорія управління та прийняття рішень в небезпечних ситуаціях (в екстремальних умовах);
- основи екологічної безпеки;
- основи психологічної безпеки (в екстремальних ситуаціях, не небезпечних ситуаціях в побуті, на виробництві, пов'язаних з психічним станом людини).
- запобігання технологічного тероризму.

Отже сучасні умови життєвої та професійної діяльності вимагають від людини суттєвої зміни світогляду, яку, в свою чергу, може надати їй система вищої професійної освіти. Її інструментарієм, що реалізує напрям «Культура безпеки професійної діяльності» є педагогіка безпеки, яка забезпечує виховання особистості безпечного типу поведінки.

Список використаної літератури:

1. Шароватова О. П. До питання про формування культури безпеки життєдіяльності у студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / О. П. Шароватова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 4 (215). – С. 167-171. Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/soc...4.../24.pdf

2. Гафнер В. В. Педагогика безопасности как новое научное направление современной педагогики [Электронный ресурс] / В. В. Гафнер. Режим доступа: педагогика-безопасности.рф/6/4.